

Overweging zaterdag 9 december 2017 Citykerk Het Steiger

Voorganger: Gerda Hendriks

Lezingen: Jesaja 40, 1-11, Psalm 80, 1-8, Johannes 1, 19-28

Jesaja komt vandaag met een vreugdevolle boodschap. De schuld van Jeruzalem is voldaan. De dubbele straf: de verwoesting van de stad en de wegvoering in ballingschap zit er op. Een stem roept: baan een weg door de woestijn. Want daarin is Israël terecht gekomen, in woestijn, in ballingschap. Het volk van Israël had het niet aangedurfd met de belofte te leven- en dan is er onverbiddelijk de woestijn. Israël heeft niet gedaan wat het had moeten doen: de weg van de belofte gaan. Het volk moet die weg weer zoeken en terugvinden- om hem alsnog te gaan. Steeds opnieuw komen er profeten op om te herinneren aan die weg- bereidt de weg des Heren. De weg van de Heer, dat is een manier van leven, waarbij wie weerloos zijn en zonder aanzien gehoord en gezien worden, beschermd en bewaard. Zoals de Eeuwige doet, die zoals we hoorden herdert en moedert, de lammeren bijeen brengt en de zogenden zorgzaam leidt.

Psalm 80 smeekt vanuit dat besef dan ook de Eeuwige, om zijn mensen, die in een benarde situatie geraakt zijn, te beschermen en te bewaren. Tot twee keer toe staat er: "God, keer ons lot ten goede, toon uw lichtend gelaat en wij zijn gered". God wordt op zijn verantwoordelijkheid voor zijn mensen aangesproken. Jozef wordt genoemd, Efraïm, Benjamin en Manasse. Dat zijn de zonen van Jakob en Rachel. De stammen, die oorspronkelijk het Noordrijk bevolkten. Men vermoedt, dat de psalm later in de gebedenbundel van het Zuidrijk is opgenomen.

De psalmist klaagt er over hoe bedreigend de situatie is: "vijanden drijven de spot met ons" en "U liet ons brood van tranen eten". God wordt gevraagd te verschijnen in luister en zijn kracht in te zetten: "Kom en red ons".

De eerste, die in het vierde evangelie bij name wordt genoemd is Johannes. Hij zegt van zichzelf: "Ik ben de stem die roept in de woestijn: Maak recht de weg van de Heer", verwijzend naar Jesaja. Opnieuw een profeet, die oproept tot ommekeer. Want, zegt hij: "In uw midden is iemand die u niet kent". Hij voegt eraan toe: "Hij die na mij komt". Dat is een rabbijnse manier om te zeggen, dat het om een leerling van hem gaat. Maar Johannes voelt zichzelf leerling. Dat betekent de uitdrukking: "Ik ben het niet eens waard om de riemen van zijn sandalen los te maken".

Het is opmerkelijk, dat al bij het begin van Jezus' openbare optreden de confrontatie met de godsdienstige autoriteiten van Jeruzalem plaatsvindt.

Jezus past dan ook niet in hun schema's en dat zal later steeds duidelijker naar voren komen. De gevestigde godsdienstige orde zal zich niet openstellen voor de boodschap van Jezus.

Bethanië is geen aardrijkskundige aanduiding, maar een herinnering aan de doorwaadbare plek, waar Israël na de Exodus het Beloofde Land mocht binnengaan. Zoals Jozua zijn volk vanaf deze plek naar nieuw land leidde, zo gaat Jezus vanaf dezelfde plek aandacht vragen voor een nieuwe toekomst, het rijk van God dat is aangebroken.

Bethanië betekent huis van de arme. In het rijk van God zal de arme met zorg omringd worden. "Wat gij voor de minste der mijnen gedaan hebt, hebt gij voor mij gedaan".

Blijkbaar moeten wij mensen er steeds weer op gewezen worden, dat het erom gaat, dat we oog en oor hebben voor kwetsbare, weerloze mensen. Als dat niet gebeurt, zijn we op een doodlopende weg. Als een lichtend visioen wordt ons het rijk van God voorgehouden, waarin zorgzaamheid voor elkaar de boventoon voert. Zo zal het worden, durf dat maar te verwachten. Een blijde verwachting, ondanks een realiteit, die vol is van ellende en narigheid en waarin mensen vaak ernstig tekort schieten. Ons wordt aangereikt, dat wij ons daar niet blind op moeten staren, maar vertrouwend op de Eeuwige de weg van de Heer mogen bewandelen.

Laten we in dat besef toeleven naar het Kerstfeest, naar de komst van de Heer.

Amen.